

ST.

NUMMER 18-19
61. ÅRGANG

FRAM KRISTMENN FRAM

OLAV

INNHO L D S F O R T E G N E L S E :
NY ENCYKLIKA - KRISTI MOR - KLOSTERET OG
DEN MODERNE VERDEN - KIRKEN FORAN ET ENTEN
ELLER - SKOLESKATT - HIMMELFERD - ARNOLD
LUNN I OSLO - LITTERATUR UTENLANDSNYTT

„REDEMPTORIS NOSTRI“

Pavens nye encyklika om Palestina spørsmålet

Langfredag den 15. april i år sendte Den Hellige Far til alle katolske biskoper i verden en encyklika angående de hellige steder i Palestina. Rundskrivelsen begynner med ordene «Redemptoris Nostri» og supplerer encyklikaen «In Multiplicibus» av den 24 oktober 1948, hvor Paven krever internasjonalisering av de hellige steder i Palestina. Encyklikaen har følgende ordlyd:

«Vår Frelsers lidelser som på ny i denne påsketid levendegjøres for våre øyne, fører de kristnes tanker med ærefrykt til det land som ved Guds forsyn ble utvalgt til hjemland for det menneskevordne Ord, hvor Jesus Christus tilbrakte sitt jordiske liv og hvor Han ved sitt blod gikk mot den høyeste dag.

I dag da Vi i ånden ganske særlig dveler ved de hellige steder, trykkes Vi av bekymringer på grunn av de vanskelige og uvisse forhold. Allerede i året som gikk, formante Vi Dere, ærverdige brødre, inn-trengende i gjentatte skrivelser å holde åpne bønne-gudstjenester og anrope Den Allmektige om å billegge tvistighetene som la landet øde og førte til mord av mennesker, at forholdene måtte ordnes etter rettferdige normer, at katolikkene måtte sikres full frihet og at de hellige steder måtte forbli uantastet.

Likevel takker Vi i dag Gud av hele Vårt hjerte,

fordi kamphandlingene er brakt til opphør eller i det minste avbrutt som følge av nye avtaler, og anerkjenner det arbeid som av så edelt sinnelag er utført for freden.

Men selv om krigshandlingene er innstilt, mangler det likevel meget på at ro og orden er gjenopprettet i Palestina. Fremdeles mottar vi klager over at hel-lige bygninger, bilder og stiftelser blir verdsliggjort og at fredelige bygninger som tilhører religiøse sam-menslutninger blir ødelagt. I særdeleshet påkalles Vår hjelp til flyktninger i alle aldre og samfunns-klasser, flyktninger som av krigen er fordrevet til grenseområdene, hvor de må leve de forvistes liv, hjemløst av sult, sykdommer og andre farer.

Vi har ikke kjennskap til hvor mange offentlige institusjoner og privatpersoner som har gjort noe for å lindre den harde skjebne som har rammet disse uoverskuelige masser. Vi fortsetter Vår hjelpevirksomhet som Vi har drevet siden begynnelsen av vårt pontifikat. Alt hva Vi har kunnet gjøre, har Vi gjort for å dekke de mest trengende behov hos disse ulykkelige flyktningskarer.

Imidlertid er stillingen til disse fordrevne så sterkt truet og så usikker at det ikke kan fortsette på denne måten. Samtidig med at Vi henstiller til alle

VÅRE KIRKER på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersvegen 1.

Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61
(Prestegrd. og Biskopen 42 52 87).

Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.15: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høgmesse m. preken.
Kl. 19: Aftengudstjeneste.

St. Hallwards kirke, Urtegt. 29.

Fransiskanerne, tlf. 68 08 68.

Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.
Kl. 17: Aftengudstjeneste.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.

Dominikanerne, tlf. 44 23 24.

Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.
Kl. 18: Kompletorium.

Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17, Stabekk.

Soknepresten, tlf. 53 77 35.

Kl. 9.05: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse.
Kl. 17.45: Aftengudstjeneste.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.

Prestegården, tlf. 37 45 90.

Kl. 9.30: Høgmesse. Kl. 17: Aft.gudstj.

Vår Frue Villas kapell, Montebello, Smestad.

Prestegården, tlf. 55 81 21.

Kl. 8.30: Høgm. Kl. 16.30: Aft.gudstj.

ARENDAL:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.

Soknepresten, tlf. 2209.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høgmesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.

Soknepresten, tlf. 15 410.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelens gt. 1.

Soknepresten, tlf. 2019.

Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.

Soknepresten, tlf. 1438.

Kl. 8.15: Ottemesse. Kl. 10.30: Høgm.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1

Soknepresten, tlf. 1168.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.
Kl. 19: Aftengudstjeneste.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torvgt. 113.

Soknepresten, tlf. 1751.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.
Kl. 18: Aftengudstjeneste.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt.

Soknepresten, tlf. 3195.

Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høgmesse.
Kl. 18: Aftengudstjeneste.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.

Soknepresten, tlf. 266.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.

Soknepresten, tlf. 4225.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.

Soknepresten, tlf. 644.

Kl. 1/4 8: Fromesse. Kl. 1/4 11: Høgmesse.
Kl. 19: Aftengudstjeneste.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.

Soknepresten, tlf. 25 534.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.
Aftengudstjeneste.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.

Presteboligen, tlf. 9028.

Kl. 9.30: Høgmesse. Aftengudstj.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell.

Soknepresten, tlf. 2238.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

St. Olavs kirke, Oslo.

Mand. 23. mai: Gangdag. 7.30: Prose-
sjon. Høymesse. Tirsd. 24. mai: Gang-
dag. 8: Messe. 8 1/2: Prosesjon. 9: Skole-
messe. Onsd.: 25. mai: Som mandag.

St. Franciskus 3. orden, Oslo.

Siste møte før ferien, fredag 13. mai
i St. Hallwards kirke. Deretter selska-
pelig samvær og styremøte.

For historikere:

Dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen:

DE RELATIONIBUS INTER
SANCTAM SEDEM ET
NORVEGIAN

duobus post Reformationen sæculis
vigentibus.

*Et kirkehistorisk arbeid. Kildemateri-
ale til forskning av den katolske Kir-
kes gjenreisningsforsøk i Norge i de
to første århundrer etter Reforma-
sjonen.*

246 s. (latin). Kr. 12. I kommisjon:
St. Olavs eksp., Akersv. 5, Oslo.

NY KATOLSK LITTERATUR

i dansk utgave
på lager.

St. Olavs Forlag,
Akersv. 5, Oslo.

St. Halvardslaget, Oslo

avholder patronatsfest 15. mai kl. 20
i Urtegaten 29

Godt program — Bevertning

Entré kr. 1.50

ST. OLAV

KATOLSK UKEBLAD

Redaktør:

Dr. theol. I. Hansteen Knudsen.

Telefon 42 37 43. Akersv. 5, Oslo.

Redaksjon og ekspedisjon: Akersv. 5 I.
Telefon 42 37 43.

St. Olavs eksp. og forlag: 9.30—16.

Unntatt mandag. Lørdag: 9.30—13.

Utbetalinger kun tirsdag kl. 13—14.

Abonnementspris: Kr. 2.50 pr. kvartal,
for utlandet + avisporto.

Abonnement tegnes i ekspedisjonen og
på ethvert postkontor.

Annonser må være innsendt innen
fredag aften.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 15. MAI: 4. søndag etter påske. Ep. Jak. 1, 17—21. Ev. Joh. 16,
5—14. Mandag: Ubaldus, bisk., bekj. Tirsdag: Paschallis Baylon, bekj.
Onsdag: Venantius, mart. Torsdag: Peter Celestin, pave, bekj. Fredag: Bern-
hard av Siena. Lørdag: Maria Lørdagsmesse.

SØNDAG 22. MAI: 5. søndag etter påske. Ep. Jak. 1, 22—27. Ev. Joh. 16,
23—30. Mandag og tirsdag: Kirkelige bededager. Onsdag: (Kirkelig bede-
dag, vigilien for Kristi Himmelferd) Gregor VII, pave, bekj. Torsdag:
KRISTI HIMMELFERD. Ep. Ap. gj. 1, 1—11. Ev. Mark. 16, 14—20. Fredag:
Beda, bekj., kirkelærer. Lørdag: Augustin, bisk., bekj.

SØNDAG 29. MAI: Søndag etter Kristi Himmelferd.

storsinnede og edle mennesker å hjelpe disse nødlidende fordrevne så langt de kan, retter Vi en inn-trengende appell til dem som har plikt og ansvar at det øves rettferdighet mot alle som krigen har drevet fra hjemstedene, og som ikke ønsker noe annet enn en rolig og fredelig tilværelse. Framfor alt ønsker Vi i denne Hellige Uke og med Oss alle kristne folk at freden må holde sitt inntog der hvor Han levde og utgjøt sitt blod, Han som av den hellige profet ble kalt «Fredsfyrsten» og av folkenes apostel Freden selv.

Vi har aldri holdt opp med å be om en varig og sann fred. I encyklikaen «In multiplicibus» gikk Vi inn for at en slik fred måtte forberedes og bekreftes hurtigst mulig: «Det er ubetinget på sin plass at Jerusalem med omgivelser hvor så mange minnesmerker om den guddommelige Frelses liv og død er bevart, stilles under en forvaltning som er støttet og opprettet av internasjonal rett; en slik forvaltning synes under rådende forhold å være den beste beskyttelse for de hellige minnesmerker.»

Vi kan ikke her gjøre noe annet enn å gjenta dette krav i håp om at det må anspore alle Våre sønner — hvor de enn måtte ha sin arbeidsplass — til å gå inn for å overbevise makthaverne i de forskjellige stater og de folk som har avgjørende myndighet i en sak som denne om nødvendigheten av at Jerusalem med omgivelser får en rettslig stilling, garantert av alle fredselkende nasjoner som er villig til å beskytte andres rettigheter.

Enn videre er det ubetinget nødvendig at alle hellige plasser i Palestina beskyttes og sikres mot krenkelser. Slike plasser finnes det ikke bare i Jerusalem, men også på andre steder i landet.

Mange av dem er påført store skader og ødeleggelser av krigshandlingene. Derfor er det påkrevet at de — da religiøse minnesmerker av denne art omfattes med stor ærbødighet av alle og tjener til å fremme fromhetslivet hos de kristne — blir beskyttet ved overenskomster og rettsprinsipper som støttes av en internasjonal avtale.

Videre vet Vi at Våre sønner inderlig ønsker igjen å kunne valfarte til Det hellige land, hva de som følge av de urolige tilstander har måttet avholde seg fra. Disse ønsker kommer sikkert til å tilta i styrke i det forestående Hellige År, da de troende så meget sterkere vil lengte etter å kunne besøke Det hellige land som var skueplassen for den guddommelige frelsesgjerning. Må Gud gi at disse ønsker kan bli oppfylt snarest mulig!

For at dette skal kunne skje, er det nødvendig å fatte de vedtak som vil gjøre det mulig for pilegrimene å oppsøke de hellige steder og uhindret bekjenne sin tro samt å oppholde seg der uten å ut-

settes for fare og uten å behøve å nære noen engstelse. Vi tror også det ville være urett om pilegrimene skulle få oppleve å se disse steder verdsliggjort av uverdige forlystelsesetablisementer, hva der utvilsomt ville krenke den guddommelige Forløser og de kristnes følelser.

Ut over dette ønsker Vi at de mange katolske institutter som finnes i Palestina for å hjelpe de nødlidende, for å oppdra ungdommen og for å ta imot pilegrimene, må kunne fortsette sitt arbeid uhindret, hva de har gjort seg fortjent til, et ønske Vi mener er rimelig.

Heller ikke vil Vi stilltiende forbigå kravet på alle de rettigheter til de hellige steder som katolikene ervervet allerede for mange hundre år siden, rettigheter som de senere gjentatte ganger har forsvart så hårdnakket og som Våre forgjengere høytidelig og virkningsfullt har bekreftet.

Dette er hva Vi har ønsket å henlede deres oppmerksomhet på, ærverdige brødre. Sørg for at de troende som er anbetrodd dere, daglig følger utviklingen i Palestina og at deres ønsker og rettigheter åpent og bestemt blir forelagt de forskjellige staters makthavere; men fremfor alt må dere be Ham om hjelp som leder menneskene og folkene. Må Gud se i nåde til hele jorden, men særskilt til det land hvis jord er gjennomtrukket av blodet fra det menneskevordne Ord for at Jesu Kristi kjærlighet kan tilintetgjøre hatet og misunnelsen, den kjærlighet som alene kan gi verden ro og fred.

Gitt i Rom ved St. Peter på langfredag, den 15. april 1949 i det ellefte år av vårt pontifikat.

Pave Pius XII.

HIMMELFERD

Etter at evangeliet er sunget på Kristi Himmelferds dag, blir påskelyset slukket. Uvilkårlig blir vi litt mutte: Kristus har dradd fra oss mot høyere mål.

Men har vi glemt apostlenes reaksjon den gangen de tapte Mesteren av syne? Med Kristi himmelferd mistet de all synlig støtte. Likevel kom de vandrende ned fra Olivenhøyden fulle av glede. De husket Mesterens ord: «Dersom dere elsket meg, ville dere glede dere over at jeg går til Faderen». De elsket ham virkelig og gledet seg på hans vegne, for de tenkte på noen andre ord han hadde sagt: «Jeg går for å berede en plass for dere . . .»

Ja, han er ennå til stede blant oss, i den hellige Eukaristi, i våre sjeler. Og han insisterer på at vi kan få møte ham igjen hos Faderen, på et høyere plan.

Lebreton.

KRISTI MOR

I den naturlige verden er ingenting overflødig, ingenting ufullstendig, ingenting uavhengig, men alle enkeltheter griper inn i hverandre for å danne en mektig enhet. Slik er det også i den overnaturlige verden. De store sannheter i åpenbaringen står i indre sammenheng til hinannen og utgjør sammen et hele. For fullt ut å forstå innholdet av og harmonien i den katolske, den fullstendige kristne lære, kreves studium og overveielse.

En vesentlig del av den katolske tro med henblikk på å tilbe Kristus, er plassen den hellige Jomfru inntar i forholdet til Frelseren. All heder og ære Maria har fått, er gitt henne på bakgrunn av Jesus, hennes Sønn. Da Guds Sønn som det Evige Ord steg ned til jorden, kom Han og ble menneske som oss andre, med menneskelig legeme og menneskelig sjel, og de gjorde ham til sine egne. Han kom ikke som et levende syn bare, men «Han ble kjød», slik at Han var både Gud og menneske. Med andre ord, Han var én Person i to naturer, den guddommelige og den menneskelige.

Dette er et så fagert og dypt et mysterium at troen alene makter å gripe det. Det naturlige menneske kan

godta det for en stund, men snart vil han gjøre opprør mot det. Alt mens den hellige Johannes levde, sto menn fram og sa at Vår Herre slett ikke hadde noe legeme, eller at Han bare var et menneske. Derfor sier Johannes: «I førstningen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. Og Ordet er blitt kjød og har bodd iblant oss.»

Gud ble menneske. Han ble født og hadde en mor. Derfor er det Maria er Guds Mor. Han er fremdeles Gud, skjønt Han er blitt menneske, og Han er virkelig menneske, skjønt Han er Gud. Kristus er i bokstavelig forstand Emmanuel: Gud med oss.

De som hadde fore å rydde den kristne tro ut, visste meget godt at dersom de en gang kunne få menneskene til å vanære Kristi Mor, ville de snart også komme til å vanære Guds Sønn. Sønnen og Moren hører sammen. De tre siste hundreårs historie har bekreftet det. For katolikken som alltid har æret Kristi Mor, tilber uavkortet hennes Sønn, mens de som nå ikke lenger sier at Kristus er Gud, begynte med å spotte hans Mor.

Oslo, mai 1949.

Peter Lowry.

KIRKEN FORAN ET ENTEN-ELLER

En ung dansk teolog, som det stilles en del forventninger til, dr. theol. Johannes Sløk, er nylig vendt hjem fra studieophold, bl. a. i Frankrike og Italia. Dr. Sløk har under sitt ophold ute i Europa interessert seg sterkt for forholdet mellom protestantismen og katolisismen, og forskjellige uttalelser etter hjemkomsten har foranlediget «Berlingske Aftenavis» til å stille dr. Sløk noen spørsmål:

— Er den danske Kirke ikke i Overensstemmelse med Protestantismens Grundprincipper?

— Efter min Mening afgjort ikke, svarer Dr. Sløk. Men lad os forstaa hinanden ret. For at kunne besvare Spørgsmaalet maa man begribeligvis først gøre sig klart, hvad Protestantismens Grundprincipper er. Og denne Klarhed er ingenlunde saa nem at opnaa, som man undertiden har ment. I Almindelighed har man forsøgt at finde frem til Protestantismens Væsen ad historisk Vej; man har ment, at Protestantismens Væsen kom til Orde i den første protestantiske, eventuelt den første lutherske Kirke, og at det derfor blot gjaldt om at faa fastslaaet denne første Kirkes Lære og Indretning. Men det forekommer mig at være en Misforstaaelse. Fremkomsten af de første protestantiske Kirker er et Fænomen, der er saaledes sammenhævet med Tidens politiske og økonomiske Faktorer, at det i vor nutidige Situation hverken kan bevise det ene eller det andet. At der opstod en protestantisk Kirke i det 16. Aarhundrede, er intet Bevis for, at denne Kirke har Eksistensberettigelse i Dag, og man kan heller ikke ad den Vej faa noget som helst at vide om, hvorledes en saadan eventuel Kirke i Dag skulde se ud. Heller ikke kan vi fastholde vor protestantiske Kirke for den lutherske Bekendelses Skyld. Det er sandt, vi har forpligtet os paa luthersk Lære, men hvem siger, at luthersk Lære fører til en protestantisk Kirke? Som bekendt ønskede Luther ikke et Brud med Romerkirken, det blev han tvunget til, dels ved Romerkirkens uforstaaende Holdning, dels ved de tyske Smaa fyrsters nationale Politik. Og for Resten kan intet dogmehistorisk Fænomen, heller ikke Luthers Teologi, uden videre overtages. Det skal altid blive til i et nutidigt, aktuelt Opgør. Skal vi altsaa finde Protestantismens Grundprincipper, maa vi inlade os paa et saadant risikabelt teologisk Opgør.

Man maa betale Prisen.

— Hvorledes skal man da nu forstaa Protestantismens Grundprincipper?

— Man maa først gøre sig klart, at man ikke for en billig Pris kan oprette en protestantisk Kirke i Modsætning til Romerkirken. Vil man have en saadan Kirke, maa man betale Prisen. Prisen er at opgive alt det, der udmærker den katolske Kirke. Lad mig noget summarisk sammenfatte den katolske Kirkes Væsen i følgende to Grundprincipper: Kristendommen forstaaet som Livsanskuelse, der er i Stand til at løse Menneskelivets Problemer, og som en naturlig Følge deraf Kirken som den indflydelsesrige Faktor i Folkelivet. Skal en protestantisk Kirke have Eksistensberettigelse, maa den bryde radikalt med begge disse Principper. Den protestantiske Kirke maa protestere imod, at Kristendommen skulde være en Livsanskuelse,

der løste noget Problem. For Protestantismen maa Kristendommen tværtimod være Protesten mod enhver Livsanskuelse, Protesten imod, at man ved en Livsanskuelses Hjælp snød sig fra sin usikre, problemfyldte Stilling i en gaadefuld Tilværelse. Ifølge Protestantismen løser Kristendommen ikke noget Problem, men fastholder Mennesket i de uløste Problemer ved at føje endnu et Problem til. Som Følge deraf kan den protestantiske Kirke ikke gøre Krav paa nogen Indflydelse. *Indflydelse tilkommer kun den, der kan løse Problemer.* Den protestantiske Kirke maa være det værgeløse, eventuelt oversete Ord om, at alle Løsninger tilhører Gud. Ethvert Forsøg fra Kirkens Side paa gennem Propaganda, Organisation, Fremstød el. lign. at faa Indflydelse paa Folkelivet er et Forsøg paa at erobre Magten og Løsningerne fra Gud, eller er et forsøg paa at bedrage Folk. Vil man ikke paa en saa radikal Maade protestere mod Katolicismens Principper, bør man anstændigvis blive Katolik.

Folkekirken i Princippet katolsk.

— Og vil den danske Kirke ikke foretage denne Protest?

— Det kan man vist roligt sige, at den ikke vil. Hvor tit hører vi ikke Udtalelser om, hvorledes Kirken har Løsningen paa alle mulige Problemer, at Kirken skal udbrede Kristendommens Syn paa det seksuelle Problem, det politiske, paa Familielivet og Opdragelsen, paa ligegyldigt hvilket af Samfundslivets Problemer? Og ser vi ikke ogsaa, hvorledes Kirkens Sorg er den stadig ringere Betydning, den har, og dens stadige Overvejelse er Midlerne til igen at vinde Indflydelse, snart ved politiske Midler, snart ved Propaganda eller Fremstød af enhver Art? — *I Princippet er den danske Kirke aldeles katolsk, den mangler blot Katolicismens Format og Dygtighed.* Men for Resten er den ogsaa i de mere periferer Spørgsmaal godt paa Vej tilbage til Moderkirken. Det er i hvert Fald mig umuligt at indse, at den almindelige kirkelige Opfattelse af Begreber som Synd, Moral, Omvendelse, Naade o.s.v. i særlig Grad afviger fra katolsk Opfattelse — bortset altsaa fra, at den katolske Opfattelse er betydeligt mere dybtgaaende og bedre funderet. At den traditionelle, overfladiske protestantiske Polemik mod Katolicismen stadig lever, forhindrer ikke, at hele den danske Kirke i det store og hele tenderer i Retning af Katolicisme.

Propaganda og Evne til at vinde Indflydelse.

— Er disse Tendenser i Retning af Katolicisme tiltagende eller aftagende?

— Jeg er ikke Historiker og har derfor svært ved at besvare et saadant Spørgsmaal. Men mon dog ikke de er tiltagende. Folkelivets fremmadskridende Verdsliggørelse, Krige og Kriser, den almindelige Opløsning af alle nedarvede Forestillinger har anbragt Kirken i en saadan Nødssituation, at den, naar den ikke har Kraft til at bevare sit principielle protestantiske Grundlag, med indre Nødvendighed maa aktivisere sine katolske Elementer. Og muligvis har den Ret i at gøre saadan, muligvis er en protestantisk Kirke slet ikke berettiget, muligvis bør vi virkelig blive Katolikker.

KLOSTERET OG DEN MODERNE VERDEN

Det amerikanske ukeblad *Time* fortalte i sitt nummer for den 11. april om en boksuksess i De forente stater som er kommet helt overraskende både på forleggere, bokhandlere og publikum. Det er en liten bok som holdt sitt inntog hos bokhandlerne for et halvt år siden, og som uten reklamens støtte hittil er solgt i 162 000 eksemplarer.

Ingen hadde ventet en slik suksess for boken «The seven storey Mountain» er en religiøs bok, skrevet av noe så verdensfjernt som en 34-årig trappistmunk, Thomas Merton. Innholdet gjengir et moderne menneskes famlen i vår tids sivilisasjon, til han endelig finner fred i klosteret. I en senere bok «Seeds of Contemplation» gir Merton verdens mennesker disse råd:

«Gjør alt hva du kan for å unngå menneskers forlystelser, larm og beskjeftighet. Hold deg så langt du kan fra de steder hvor de samles for å bedra og håne hverandre eller for å utbytte hverandre og holde hverandre for narr ved falsk vennskap. Les ikke aviser om du kan unngå det. Vær glad om du kan komme utenfor radioens rekkevidde. Hold dine øyne rene, dine ører og ditt sinn uforstyrret.»

Naturlig nok spør man seg i De forente stater hvordan det kan ha seg at så store kretser ikke bare i de utpreget katolske strøk, men også i de rent protestantiske kjøper denne boken?

Et av de mulige svar på dette spørsmål gir den engelske katolske forfatter Evelyn Waugh. Han forbereder en engelsk utgave av «The seven story Mountain» (Fjellet med syv etasjer) og gir Merton rett i at «Amerika er i ferd med å oppdage det kontemplative liv». Han fortsetter: «Jeg tror at det rundt i verden finnes tusener av menn og kvinner som temperamentsmessig eger seg til et liv i kloster, men ikke har noe egentlig kall, av den enkle grunn at de er uvitende om selve klosterlivets eksistens. Man kan likefrem framsette den påstand at sam-

give noget af Betydning for Folkekirken i den vanskelige
— Er der Grund til at tro, at *den katolske Kirke* kunde Tid nu?

— Det er der al mulig Grund til at tro. Som Folkekirken almindelige Grundopfattelse er, kunde den have stort Udbytte af en Tid at gaa i Lære hos Romerkirken. Der har man Sans for *Propaganda, politisk Dygtighed* og især Evne til at *vinde Indflydelse* hos Folket. Katolikerne formaar med stor Elegance og Udbytte at gøre alt det, som Folkekirken herhjemme bestandigt forsøger, men lige saa bestandigt kommer til kort over for. Derfor forekommer det mig ogsaa, at *Afgørelsen snart maa være kommet for denne Kirke*. Afgørelsen, om den *virkelig vil være protestantisk eller katolsk*.

funnets sunnhet beror på det rette likevektsforhold mellom munk og legfolk. Revolusjonen i det 16. århundre kom fordi klostrene var fulle av folk som ikke hadde noe der å gjøre, og revolusjonen i vår tid blir utført av folk som burde være i klostre og ikke hvor de nå er. Jeg tror boken ville virke tankevekkende på mange av disse.»

— De er munk uten Gud! (Red.)

Iallfall er det tankevekkende at en ung munks tale fra klostret får det travle og larmende Amerika til å lytte, skriver Katolsk Ugeblad, hvor vi har hentet denne artikkel. Hva ville vel ikke verden vinne ved å følge denne unge trappists råd som virker på en forpint verden som balsam på sår.

Og kanskje kan bøker som Thomas Mertons også bidra til å gi mennesker en anelse om den himmelske forskjell mellom klostrets atmosfære og de hederlige, men så håpløst utilstrekkelige bestrebelse for å yte «mental-hygienisk» veiledning. Den eneste farbare vei til sjeelig sunnhet er troens. Sannheten om menneskene har ikke forandret seg siden St. Augustin skrev at vårt hjerte er urolig til det finnes hvile i Gud.

Fritagelse for skoleskatt

En dokumentasjon verd å merke seg.

Porsgrunn formannskap har nylig hatt følgende sak til behandling:

John Hvale, Porsgrunn, har sendt formannskapet følgende brev datert 14. januar d. å.:

På vegne av Den ev. luth. Frimenighet i Telemark, Porsgrunn, tillater jeg meg å søke det ærede formannskap om å bli fritatt for den del av kommuneskatten som går til folkeskolen.

Vi har egen barneskole som blir kontrollert av det kommunale skolestyre.

Av elevene på vår skole er for tiden 9 hjemmehørende i Porsgrunn.

Det faller økonomisk tungt å bære utgiftene både til folkeskolen og til vår egen skole, som vi for vår tros skyld ikke kan gi slipp på.

Vi var fritatt for kommunal skoleskatt en rekke år. Men denne fritakelse opphørte 1937.

Vi er så fri å henvise til dissenterlovens prgr. 4 — 2. ledd.

Våre menigheter i Holla, Lunde, Sauherad, Gjerpen og Skien er fritatt for kommunal skoleskatt.

Vi vil være takknemlig for at en eventuell fritakelse blir gjort gjeldende også for skatteåret 1948—49.

En fortegnelse over menighetslemmene det gjelder, vedlegges.»

Rådmannen i Porsgrunn har behandlet søknaden og skriver den 9. februar følgende til formannskapet:

«Den evangelisk lutherske Frimenighet i Telemark søker med vedlagte brev av 14. jan. 1949 om at dens medlemmer må bli fritatt for den del av kommuneskatten som vedkommer folkeskolen. Det henvises til dissenter-

lovens § 4 annet ledd. Menigheten holder egen skole som kontrolleres av det kommunale skolestyre, og fritagelse for skatt som her omsøkt, er gitt i Holla, Lunde, Sauherad, Gjerpen og Skien.

Menigheten ble innrømmet skattelettelse i flere år, og i 1935 ble det vedtatt at dette skulle gjelde inntil videre og at det ikke var nødvendig å søke hvert år.

Imidlertid ble det under budsjettbehandlingen i bystyret i 1937 gjort vedtak om ikke å fritta for nevnte skatt.

For de medlemmer som er skattlagt i Porsgrunn 1948—49, vil fritagelsen utgjøre av formues- og inntektsskatt kr. 907.13 og av eiendomsskatt kr. 63.42, tilsammen kr. 970.55.»

Porsgrunn formannskap behandlet saken i møte den 15. februar i år og besluttet å innstille til bystyret å vedta at skattelettelsen gis til medlemmer av Den evangelisk luherske Frimenighet i Telemark i henhold til dis-senterlovens § 4, annet ledd.

Skattefritagelsen gjøres gjeldende fra og med skatte-året 1949—50 og inntil videre.

*

Det skulle være innlysende hvorfor vi mener at ovenstående dokumentasjon er verd å bringes til katolikkenes kunnskap.

Red.

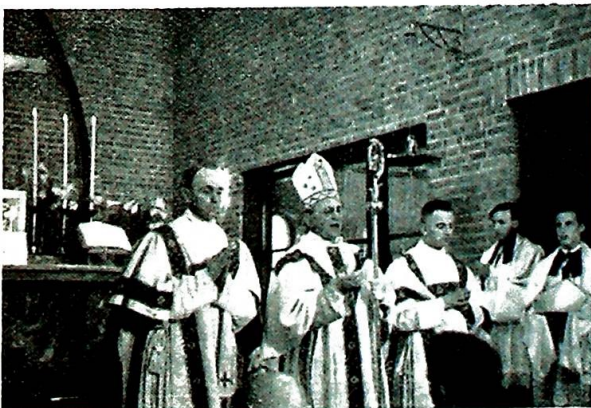
VÅRE SYKEHUS

St. Josephs Hospital, Porsgrunn, har sendt ut sin årsberetning for 1948. Hospitalet har en indremedisinsk, en neurologisk og en røntgenavdeling. Adm. overlege er dr. August Schrumpf, som også leder den indremedisinske avdeling. Røntgenavdelingen ledes av overlege R. Steinert, og den neurologiske avdeling av dr. Johan Bakken. Dessuten er en reservelege og tre assistentleger tilknyttet hospitalet. Forstanderinnen er søster Celine. Personalet for øvrig består av 44 personer, hvorav 21 St. Josephs-søstre.

Det er i 1948 behandlet i alt 1362 pasienter med et samlet antall liggedager av 31 184. Gjennomsnittlig antall liggedager pr. pasient 24. Gjennomsnittlig daglig belegg 85.

Dagpengene var inntil 1. mai 1948 kr. 13.50 der inkluderer alle ytelser. Fra 1. mai 1948 kr. 14.

Som bilag til årsberetningen følger som vanlig en rekke vitenskapelige arbeider utført av hospitalets leger.

Arnold Lunn i Oslo

Undre rubrikken «Katolske profiler av i dag» presenterte St. Olav i sitt nummer for 13. nov. 1947 for sine lesere den store engelske katolske forfatter Arnold Lunn. Året i forveien hadde vi brakt en artikkel av ham «En foruroligende parallell», som vakte for-tjent oppsikt og fremkalte høyst ulike kommentarer. I dag er denne skarpe debattant på våre kanter, offi-sielt som deltager i et Olympia-komitémøte. Den gamle djerpe alpeklatrere, den store skientusiasten og grunnleggeren av slalåmsporten har utvilsomt et mer kjent navn i Norges skiverden enn i vår egen hjem-lige katolske provins. Men i aften, torsdag 12. mai, blir han å finne på den plass han siden et fatalt fall i alpetraktene helst føler seg sprekest på, nemlig talerstolen. Det har lyktes Katolsk Studentlag å få debattanten og forfatteren Arnold Lunn til å holde et åpent foredrag i Ingeniørenes Hus i Oslo, og en kan vel regne med mann av huse ved denne skjeldne anledning. Emnet er typisk for mannen: «Reason and Religion», fornuft og religion. Hans mest leste bok, «Now I see» (1933) er vel det mest nøkternt fornuftige forsvar for troen som noen gang er skre- vet, sier en biograf og føyer til: «Den ble godkjent av selveste Rom!» Men ingenting er galere enn å stanse ved Arnold Lunn som logikeren. Selv stanset han iallfall ikke der, og han sier det så slående i «Now I see»: «De som fra fornuftens skranke har gjort hva de kunne for å rettferdiggjøre det credo de vandrer inn i Kirken skjød med, vil kanskje bli til-gitt om de noen år senere bekjenner ikke bare sin tro, men også sin kjærlighet til dette credo.»

F. J. Sheed skildrer det slik: Det ville ikke være for ekstravagant å si at Arnold Lunn inngikk et tvunget ekteskap med Kirken — inellektet gripende om geværet, hjertet sten kaldt — og siden ble forelsket i den. *Now I see* gjorde rede for en intellektuell overbevisning: fra kaos kom han inn i *Staden*¹⁾. Han kjente kaos for hva det var, men hjertet higit bakover til den frihet og skjønnhet han hadde kjent nettopp der. For om han nok visste at sannheten var å finne i *Staden* måtte han ennå lære «at skjønnhe- ten jeg som barn hadde funnet og elsket som synlig blant fjellene, den var lenket i en indre nødvendig sammenheng til den usynlige skjønnhet jeg hadde oppdaget som voksen».

I. H. K.

¹⁾ Det refereres her til Lunn's senere bok: *Within that City*.

Hamarstevnet 29. mai

Når norske katolikker samles til stevne på Hamar 29. mai vil et 10-års minne streife sinnene alt mens de andre, sekel-gamle minnene, rilles opp for det historiske blikk. Og dette yngste minnet, slik som vi ser det forevige på hosstående lille bilde, vil gi dagen vemodet dets sakrale plass ved siden av alt det som stiger mot en fra ruinenes buede konturer: Minnet om Hamars katolske sokneprest Hugo van der Vlugt som ga sitt liv for sin hjord under krigen og døde i konsentra-sjonsleir. Her ser vi ham som vi alle husker ham, ung og lys og glad da han ved biskopens høyre side var med og vigslat St. Torfinns kirke i 1939.

LITTERATUR

RAINER MARIA RILKES DIKTNING

Alfred Focke S. J.: *Liebe und Tod. Versuch einer Deutung und Auseinandersetzung mit Rainer Maria Rilke*. Verlag Herder, Wien 1948. 192 sider, kart., pris Schilling 26.—, sfr. 11.80.

I årene som er gått etter krigen, har den tyske lyriker Rainer Maria Rilke (1875—1926) blitt gjenstand for stor oppmerksomhet over hele den européiske kulturverden. Han leses og diskuteres i England, Frankrike, U.S.A., hans dikt oversettes og fortolkes i alle språk. Her i Norden er det danskene som har tatt seg mest av ham. De har nemlig gått til utgivelse av hans samlede verker, et enestående tilfelle for en lyriker. En lyriker er jo mer enn noen annen dikter bundet til sitt eget språk.

Den østerrikske jesuittpater Alfred Focke har med sin bok gitt et utmerket bidrag til forståelse av Rilkens tankeverden. Han sier i forordet at det ikke er en alminnelig litterær vurdering han vil gi. Hensikten med hans verk er å sammenfatte tankene i Rilkens produksjon til et filosofisk hele og deretter diskutere det.

Allerede verkets tittel «*Liebe und Tod bei Rilke*» slår an de sentrale toner i dikterens tanker. Mennesket selv er lengselen etter fullkommenhet, men overalt støter det på begrensninger. Et menneske er ikke bare begrenset av fødsel og død, men også begrenset likesom en elv, ikke bare av kilde og av munning, men også av sine bredder.

Ut fra angsten for begrensning og død oppstår det polare moment: kjærligheten, som skal overvinne døden, overvinne alle begrensninger i tid og rom. Først kommer kjærligheten til det menneskelige Du. Allerede der står man det absolutte og rene tilvære nærmere, opplever verden dypere og inderligere. Men heller ikke denne strekker til i lengden. Menneskekjærlighet er ikke det siste. Vi må elske utover mennesket, elske livet, verden, tilværet med en tidløs, romløs, åpen og uendelig kjærlighet som ikke stiller gjenkrav. Da først står kjærligheten som det store høydepunkt, da står kjærligheten som dødens polare motsetning, som dødens seierherre.

Disse tankene har nært slektskap med det sentrale i tysk åndsliv, det som strekker seg som en rød tråd i tysk åndshistorie helt fra Meister Eckhart, og som går under betegnelsen Tysk idalisme.

Men for Rilke er dette høydepunktet likevel ikke slutten. Det ytterste av Rilkens problematikk er paradokset. Kjærligheten går like inn i døden, men vel å merke for å vinne sin eksistens, og derved blir Rilke sammen med Heidegger den første representant for eksistensialismen.

Fockes bok er en meget klar og oversiktlig redegjørelse, og den har bud til langt flere enn dem som beskjeftiger seg med den rene litteratur.

Kåre Langvik Johannessen.

JENNY

Sigrid Undset: *Romaner og fortellinger fra nutiden*. Bind II: *Jenny*. Aschehoug.

«*Jenny*» var Sigrid Undsets første store roman og hennes endelige gjennombrudd som dikter. Etter den suksess hun hadde med de to første bøkene, våget hun å si fra seg

kontorposten. Hun fikk statens stipendium og reiste i 1909 til Roma. Da hun kom hjem, skrev hun «*Jenny*». Den ble til på et lite takkammer i et pensjonat ved Bundefjorden.

«*Jenny*» fikk en mottagelse som det skulle rygg til å bære, skriver Nini Roll Anker i sin lille biografi over Sigrid Undset. Det ble rast over den i avisene, moral — eller umoral da — fikk som alltid holde for. Men motstandere som beundrere visste etter denne bokens fremkomst at Norge hadde fått en kvinnelig forfatter vi heretter ville komme til å regne med blant de store.

Handlingen i boken foregår del i Roma og dels i Oslo. Vi møter en hel rekke skarpt karakteriserte personer, og det er en rikdom i fremstillingen som aldri før. Åpningskapitlet røper den glede Sigrid Undset har følt ved å komme til Roma, og det er også glede over skildringen av kunstnerlivet i den evige stad, men historien som fortelles er en tragedie. Det er en steil og hard ungdom Sigrid Undset skildrer. Sporten og friluftslivet har herdet den og gitt de ytre omgangsformer en viss barsk freidighet, men en harmonisk sjelelig utvikling er sjeldnere å finne. Personene hennes er for oppriktige til å slå seg til ro med vrakrestene av et positivt livssyn. «*Jenny*» er fortellingen om en steil og bluferdig naturs undergang. Hun ser at hun ikke har vært noens glede, men bare til sorg. Den lille fattige gleden hun ga, kunne en hvilken som helst annen ha gitt, for mennene elsket henne fordi de så noe annet i henne enn det hun var. Hun føler at hun har syndet mot sitt vesens innerste, mot det Ibsen kalte «den idale fordring».

INTERESSANT HISTORISK KILDESKRIFT

Breve fra slekten Aalls arkiver 1738—1905. Dreyers Forlag, Oslo.

Denne omfattende brevsamling gir et overmåte verdifullt bidrag til forståelsen av skjebneårene omkring 1814, og vil utvilsomt bli et uvurderlig kildekrift for framtidens historikere. Men den byr også på høyst interessant lesning for alle som ønsker en førstehånds orientering om denne tid.

Brevlitteraturen gir ofte et sannere, mer virkelighetsnært og i hvert fall mer intimt bilde av begivenhetene enn en historisk oversikt eller en slektskrønike kan gjøre. Brevene er direkte tale, sprunget fram av øyeblikkets menneskene nærmere inn på livet og viser oss deres alvorlige, avgjørende situasjoner.

Slekten Aall hører til de sentrale slekter i det 18. og 19. århundres Norge. Den omfatter menn som har stått i begivenhetenes brennpunkt og har gjort en meget betydelig innsats i vårt lands historie.

Brevene stammer fra slekten Aalls arkiver, og utvalget er foretatt av kammerherre Cato Aall i samarbeid med cand. mag. Mentz Schulerud. Professor dr. Sverre Steen innleder med en utmerket historisk oversikt.

Boken er illustrert med portretter av slektens mer framtrepende medlemmer og med fotografier av verdifulle historiske dokumenter.

ET BLAD FOR VÅRE BARN

Redaksjonen mottar regelmessig et lite blad som heter «*St. Olavs barnblad*». Vi leser det alltid med velgjørende glede, en form for glede vi aldeles ikke er sikker på at storebror St. Olav alltid kan berede sin lesere! Det

er søstrene ved St. Josephs Institutt i Oslo som står for både redaksjonen og utgivelsen av dette gode lille bladet. Hvorfor ikke ringe opp den anonyme redaktør og høre hvordan det ligger an med sakene?

Si oss, Søster, — hvor lenge har «St. Olavs barneblad» egentlig eksistert?

I 21 år. Vi er nettopp blitt myndige!

Og utkommer?

Seks ganger i året inklusivt julenummeret som kommer ut som dobbeltnummer. Årgangen tar til 1. september og følger skoleåret så godt det kan.

Bladet er sikkert ikke et overskuddsforetagende?

Søster ler. —

Nei, det er ikke det som er det store men. Det som virkelig bedrøver oss, er at der ennå er utrolig mange katolske familier som mener ikke å kunne avse to og en halv krone i året til å gi barna sine et katolsk barneblad i hendene. Vi er jo klare over at det ikke er noe litterært storverk vi har å by, men likevel, en leser da det som verre er, ikke sant? —

Vi viser den anonyme redaktørs beskjedenhet tilbake, og synes tvert imot at det er ikke lite av en prestasjon å holde et så pent blad gående i 21 år bare med offervilje, idealisme og ansvarsfølelse som driftskapital. Vi synes at det også skulle mane alle oss andre til å ta vår del av ansvaret, gjøre vårt for å utbre bladet og tegne gave- og støtteabonnementer til gagn for de mange små som hungrer og tørster etter ren og frisk lektyre.

Fru konsul Marguerite Andersen, Fredrikstad

Fru konsul Marguerite Andersen, f. Bérard, døde i Fredrikstad 27. april, styrket med Kirkens sakramenter.

Under stor deltagelse fant gravferden sted onsdag 4. mai fra Sta. Birgitta kirke, som var fylt til trengsel. Sokneprest Harald Taxt forrettet requiemmesse, mens pastor G. Vranken, Oslo, ledet korsangene med organist Rolf Østbye ved orglet.

Soknepresten tegnet i sin tale et gripende bilde av avdødes høytskattede og sympatiske personlighet. Han tok sitt utgangspunkt i Ef. 4, 15: «Ved å øve sannhet i kjærlighet skal vi på alle måter vokse i Ham som er hodet, Kristus». Å øve sannhet, det er å være ærlig, trofast og ydmyk. Ærlig var hun i alt det hun gjorde og sa, trofast i alt og mot alle, og ydmyk. Derfor var hun så høyt skattet av alle hun møtte på sin livsvei; hun appellerte alltid til det beste i oss alle. Elsket var hun, fordi hun øvet denne sannheten alltid i kjærlighet. — Deretter takket soknepresten henne for alt hun hadde vært for mann og barn og familie, takket Gud og henne for alt hun hadde vært for St. Birgitta menighet, takket for all hjelp til de trengende og trøst til de syke. Han forsikret at menighetens bønner skulle følge henne hvis hun trengte dem og at hennes minne og strålende eksempel på et sant kristent liv alltid ville leve blant dem. — Før prekenen sang frk. Astrid Borg Müller «Mitt Hjem» av Oscar Borg. — Marskalker var Jan Bérard Andersen og Oscar Borg Müller. — Etter requiemmesse gikk gravferden til Vestre Fredrikstad kirkegård. R.I.P.

Her hjemme - -

St. Olavslaget, Oslo, arrangerte søndag 8. mai en foredragsaften med stortingsmann Carl P. Wright som taler. Emnet var: «Norge — Norden og Atlanterhavspakten». Foredragsholderen holdt tilhørernes interesse fangen fra første til siste stund: her var det noe som gjaldt hver enkelt. Fremstillingen av dagens situasjon kunne ikke være gitt et sakligere og verdigere preg: alvor, men ikke pessimisme, troen på de kristne etiske verdier bar den moral som foredragsholderen tillitsfullt bygget løsningene av de nasjonale og internasjonale problemer på.

Etter foredraget besvarte stortingsmannen til alles tilfredshet en rekke spørsmål fra forsamlingen. St. Olavslagets formann takket under stor applaus hr. Wright for den verdifulle orientering.

Fremmøtet var upåklagelig, men burde ikke arrangementet vært lagt større an, f. eks. med en bredere forhåndsreklame, når en tenker på de mange viktige ting som her kom fram både gjennom aftenens hovedforedrag og formannen Dag Jensens helt utmerkede appell i forbindelse med St. Olavs Forbund? i.h.k.

UTLANDET

VATIKANET

Offentlig kunngjøring om Peters grav imøteses med spenning.

I romerske kretser imøteses man med spent oppmerksomhet den offentlige kunngjøring om blottleggelse av apostelen Peters grav under Bekjennelsesalteret i Peterskirken. Som kjent har utgravningsarbeidene pågått uavbrutt siden 1941 under ledelse av verdenskjente arkeologer. Man er nå kommet så langt at enhver tvil om ektheten er utelukket. Man ventet at kunngjøringen vil finne sted samtidig med åpningen av Det hellige År ved Pave Pius XII.

Også ubemidlede skal få anledning til å besøke Rom i jubelåret.

Sentralkomiteén for Det hellige År gjør store anstrengelser for at også ubemidlede skal få anledning til å besøke Rom neste år. Komiteéns generalsekretær, msrg. Pignedoli har besøkt 22 nasjonale komitéer og særlig droftet denne sak. Den franske nasjonalkomiteé har foreslått at hvert kirkesogn i Frankrike skal sende en ubemidlet katolikk til Rom i jubelåret.

Det vil også bli gjennomført visse lettelser for vitenskapsmenn i alle land for å gjøre det mulig for dem å reise til Rom.

Internasjonal misjonskongress i Rom 1950.

På initiativ av Kongregasjonen for troens utbredelse (Propaganda Fide) vil det bli holdt en internasjonal misjonskongress i Rom i tiden 5.—8. september 1950.

AFRIKA

15 millioner katolikker i Afrika.

Den katolske misjonsvirksomhet i Afrika har hatt en helt enestående framgang i løpet av de siste 12 år. I denne tid er tallet på katolikker blitt tre-doblet og er nå nådd 15 millioner. Skal denne framgang fortsette må det forsterkninger til. Flere misjonærer er derfor reist til Canada og De forente stater for å be om hjelp.

ARGENTINA

Kommunistiske partier forbudt i Argentinas nye forfatning.

Argentinas nye forfatning forbyr kommunistiske partier. Artikkel 15 slår fast at «Staten ikke anerkjenner noen nasjonal eller internasjonal organisasjon hvis prinsipper støter an mot de i forfatningen fastslåtte individuelle friheter eller mot dens demokratiske system, hvilke mål de også ellers måtte ha.»

En annen artikkel bestemmer at den valgte president eller vise-president må tilhøre Den katolske kirke.

Medlemmer av organisasjoner som nevnt i artikkel 15 kan ikke bekle noe offentlig eller statlig embete.

BELGIA

Paven og arbeiderungdommen.

Den katolske arbeiderungdoms sammenslutning i Belgia feirer i år sitt 25-års jubileum. I den anledning har Den

Hellige Far sendt kanonikus *Joseph Cardijn* en håndskrivelse.

Paven fremholder i dette brev at dette apostolat ved guddommelig forsyn ble skapt i den rette tid for å medvirke til løsningen av et problem som ikke bare angår en enkelt provins eller en enkel verdensdel, men hele verden, nemlig arbeiderens skjebne.

Disse er i dag, heter det videre, utsatt for en trussel som kan berøve dem det verdifulleste de eier: Gudstroen og håpet om sjelens evige frelse. Det er åpenbart, skriver Paven, at alle samfunnslag i dag er forpliktet til å ta på seg et ansvar som de før ikke hadde. Mange samfunnsborgere er ledet av et falskt ideal og tror at det bare er teoriene til en gudløs materialisme som kan løse arbeidernes problemer. «I dag kan man ikke møte en slik oppfatning med et negativt forsvar,» skriver Den Hellige Far, «det gjelder å opptre i verkstedene og fabrikkene som pionerer som er seg bevisst sin dobbelte kallelse som kristne og arbeidere og som er beredt til fullt og helt å gå inn for at omgivelsene blir forandret etter evangeliets læresetninger. Bare gjennom dette positive og konstruktive arbeid kan Kirken fullbyrde sin fredsbringende aksjon blant menneskene. Til denne mektige oppgave er alle unge kristne arbeidere kalt.»

CHILE

De chilenske biskopers sosiale program.

Det chilenske hierarki har i et felles hyrdebrev satt opp et sosialt program i 4 punkter «for å redde vårt land og samfunn fra sosial urettferdighet».

Hyrdebrevet krever:

1. At kirkens sosiale lære settes ut i livet.
2. En reform av alle klassers og yrkers levemåte.
3. En fornyelse av den kristelige ånd.
4. En reform av samfunnets institusjoner.

Biskopene oppfordrer alle troende å arbeide for en kristelig sosial rettferdighet og retter en skarp kritikk mot den oppfatning at kirken bør innskrenke sin virksomhet til gudstjenestene. Det er Kirkens plikt, heter det, med hele sin autoritet å ta standpunkt til de sosiale og økonomiske problemer som også tangerer moralske spørsmål.

DANMARK

Jesuitene oppretter gymnasium i København.

Jesuitene i Danmark som tilhører den nedre-tyske ordensprovins, planlegger nå opprettelsen av et katolsk gymnasium i København. Siden 1869 har de ledet en realskole som er anerkjent av den danske stat. Jesuitene i Danmark utgjør et helt internasjonalt selskap for så vidt som de er av dansk, tysk, engelsk og sveitsisk nasjonalitet. Den nåværende rektor, pater *Josef Wolfisberg*, er sveitser av fødsel. Noen av de tyske patrene har fått dansk statsborgerskap.

DE BALTISKE STATER

En million ballere i slaveleire i Sovjet-Unionen.

Om lag en million menn, kvinner og barn fra Litauen, Latvia og Estland er overført til slaveleire i Sovjet-Unionen ble det opplyst på en konferanse som ble holdt av baltiske flyktninger i Stuttgart nylig. Det er om lag 15 prosent av befolkningen i De baltiske stater.

Konferansen besluttet å sende en protest til Det internasjonale Røde Kors og til en rekke andre organisasjoner.

DE FORENTE STATER

Biskopen av Lourdes om amerikansk katolisisme.

Leder en Pax-Christi-bevegelsen, biskop *Théas* av Lourdes, har nylig besøkt De forente stater for også å få de amerikanske katolikker med i det bønnekorstog Pax-Christi-bevegelsen representerer.

Ved tilbakekomsten til Frankrike ble han intervjuet av en medarbeider i den franske katolske dagsavisen «*La Croix*» om sine inntrykk av amerikansk katolisisme. På spørsmålet om hva som hadde gjort det sterkeste inntrykket, svarte biskopen:

«Den amerikanske kirkes ungdommelighet og vitalitet. Jeg forlot De forente stater full av beundring. Sammenlignet med protestantene som er splittet i 300 forskjellige sekter, gjorde katolikkenes samhold et mektig inntrykk. De resultater som er nådd siden 1918 er også imponerende. Tallet på prester er økt fra 20 000 til 41 747, mens tallet på seminarister og skola-

stikere beløper seg til 23 701. I fjor kunne kirken i De forente stater glede seg over 115 000 konversjoner.

Et annet karakteristisk trekk som viser den amerikanske kirkes vitalitet, er de enorme anstrengelser som er gjort for å opprettholde *de kristne skoler*. Skolen går faktisk foran kirken. De katolske skoler og institusjoner besøkes nå av *over 3 millioner elever*. I Los Angeles f. eks. som har 600 000 katolikker går 60 000 barn i katolske skoler. I fjor kunne erkebiskopen av Los Angeles åpne 14 nye skoler. Og da katolikene der har stilt 3 millioner dollar til hans disposisjon har han i inneværende år i januar måned kunnet åpne en ny institusjon hver søndag. Og det fortsetter i dette tempo. I bispedømmet Chicago som er det største i De forente stater, besøker 270 000 elever katolske skoler.

Jesuittene er de beste lærere. De leder nå 26 høyskoler og universiteter. Universitetet Notre Dame i Indiana som ledes av patrene av Det Hellige Kors har et årlig budsjett på 8 millioner dollar. Kan man ikke bygge skoler, reiser det sykehus. For nærværende finnes det 718 katolske sykehus med 94 543 senger.

Med hensyn til det religiøse liv viser de amerikanske katolikker en enestående disiplin og er fylt av den største respekt for den geistlige autoritet. Der over har man tatt Pave Pius X's dekret meget alvorlig; det eukaristiske liv er meget intenst. Barna går tidlig til kommunion, og mennene kommuniserer ofte. Natlig tilbedelse er meget utbredt; det finnes 101 sentra for slik tilbedelse.»

Biskopen uttaler til slutt i intervjuet at Pax-Christi-bevegelsen også nå har slått rot i De forente stater og at amerikanerne var nøyde underrettet om Lourdes.

President Truman hilser katolske pedagoger.

Den nasjonale sammenslutning av katolske pedagoger i De forente stater har holdt sin 46. årskongress. Der møtte 8000 delegerte og kongressen betegnes som den største katolske samling i De forente stater historie. Der møtte lærere og pedagoger fra alle 48 stater.

Erkebiskopen av Philadelphia, kardinal *Dougherty*, under hvis beskyttelse kongressen stod, var til stede ved den høytidelige pontifikale gudstjeneste som åpnet samværet.

I et budskap til erkebiskopen av Sincinnati, *Mc Nicholas*, som er organisasjonens generalpresident, erklærte president *Truman* at en oppdragelse som er bygget på Guds farskap og menneskenes brorskap «garanterer freden blant menneskene og vil bidra til å øke menneskenes personlige lykke. Jeg har i lang tid delt Deres oppfatning at oppdragelsen må utvikle menneskene slik at de fylles av ansvarsfølelse overfor Gud og sin neste.»

ENGLAND

Sunday Express retter opprop til alle kristne om å støtte den katolske Kirke i dens kamp mot kommunismen

Den store engelske, verdslige ukeavis «*The Sunday Express*» har i et av sine siste nummer rettet et opprop til alle kristne om å støtte den katolske Kirke i dens kamp mot kommunismen. Under overskriften «*Martyrkirken*» skriver avisen:

«Den alvorligste trussel mot sivilisasjonen og friheten ligger i kommunismens forfølgelse av religionen. De 13 herrer i Kreml vet meget godt at de bare kan virkeliggjøre drømmen om verdensherredømmet om det kan lykkes dem å berøve menneskene troen på Gud.

Den romersk-katolske kirke er utsatt for det verste angrep. Derfor må alle som kaller seg kristne og som har innsett at den kristne tro er den eneste beskyttelse mot materialismen og alminnelig åndsforfall, kommer denne kirke til unnsetning. Prosessen mot kardinal Mindszenty har vi alle i frisk erindring.

Slike prosesser og forfølgelser er en ny milepel i vår moderne verden. Hitler bante vei for Stalin. Han så sitt autokrati truet av Guds nærvær i menneskenes hjertet. Han forfulgte den romersk-katolske kirke i Tyskland, arresterte dens prester og sendte dem i konsentrasjonsleire. Tusener mistet livet. Stalin går i Hitlers fotspor.

I dag står den katolske Kirke i forreste linje. I morgen kan det være en annen kirke forfølgelsen rammer. Enten du er anglikaner eller dissenter, ja selv om du i det hele tatt ikke er troende, er det din plikt å bekjempe dette onde.

Den romersk-katolske Kirke må unnsettes nå i prøvelsens time. Går den til grunne — hva Gud ikke vil tillate — vil alle andre dele samme skjebne.»

Parlamentsmedlem konverterer

Major *William Thomas Wells* som representerer Labour Party (Det engelske arbeiderparti) i Underhuset er nylig opp tatt i den katolske Kirke. Dermed er tallet på katolikker i Underhuset kommet opp i 22. Av disse representerer 14 Arbeiderpartiet, 6 Det konservative parti og 2 de irske nasjonalister i Nord-Irland.

FRANKRIKE

Interessante sosiale forsøk.

De katolske arbeiderorganisasjonene og en rekke katolske arbeidsgivere i Frankrike arbeider nå sammen for å reformere livet i industrien. Målet er å overvinne proletariseringen av massene.

Uten at det ennå er kommet til en intimere sammenslutning forsøker enkelte arbeidsgivere, hver på sin måte, å gjøre arbeiderne til medeiere av bedriftene og delaktig i ledelsen. De katolske fagforeningene, den katolske arbeiderungdom og en rekke arbeidsgivere er overbevist om at det eneste praktiske svar til kommunismen ligger i denne metode.

De første forsøk er gjort i mindre bedrifter som f. eks. «Télémechanique» i Nanterre, «Chasseur d'Art Lopicart» i Paris, «Communeautés» i Valence og på forskjellige andre steder. De katolske fagforeninger har nedsatt en spesialkomité som for tiden arbeider med å oppsette en plan for omdannelse av bedrifter etter disse linjer. Planen vil bli lagt fram som praktisk program på de katolske arbeideres faglige kongress i år.

Man er klar over at en slik omdannelse av bedriftene har en åndelig forvandling som forutsetning, at der ved bedriftene må fremelskes en ekte fellesskaps ånd som grunnlag for ledelsens autoritet og for hver enkelt arbeiders solidaritet og ansvarfølelse.

Direktøren for den nevnte industri i Paris — denne fabrikk beskjeftiger 300 arbeidere — erklærer at arbeiderne må få samme sosiale stilling som arbeidsgiverne og tilføyer: «Dette er det kraftigste svar til kommunismen. Det finnes da heller ikke en eneste kommunist ved vår bedrift.»

De forskjellige forsøk som gjøres fra fabrikkdireksjonens

side støttes av de katolske fagforeningene hvis stedfortredende generalsekretær *Bouladoux* uttaler: «Vi blir ikke tilfreds før alle arbeiderne uten hensyn til den stilling de inntar ved bedriftene i like høy grad er medinnehavere av bedriftene som de er arbeidere.»

Det er innlysende, heter det i en kommentar til denne meldingen, at ikke alle forsøk lykkes med en gang. Man må bygge videre på de erfaringer man høster. En gang må det tas fatt; bare prat bringer en ikke videre. De modige pionerer til denne sosiale omdannelse ser hen til Kirken med store forventninger. Kardinal *Suhard's* hyrdebrev til påsken ga allerede uttrykk for forståelse for dette arbeid.

Katolsk høyskoleuke i Paris.

Den franske seksjon av Det internasjonale katolske akademiske forbund *Pax Romana* arrangerer i tiden den 8.—15. mai en uke for franske katolske intellektuelle. Foredragene i år kommer til å behandle spørsmålet: Troen på Jesus Kristus og den moderne verden. Hovedforedragene blir holdt av *Jacques Maritain, Etienne Gilson, Emmanuel Mounier, Francois Mauriac, Paul Claudel, Kardinal Suhard* m. fl.

Flere tyske akademikere er innbudt. Under oppholdet i Paris vil de være gjester i franske familier.

Den kristne faglige Internasjonale holder sin kongress i Lyon.

Den kristne faglige Internasjonales 9. kongress vil bli holdt i Lyon i dagene fra den 29. mai til 2. juni ifølge et vedtak som nylig er fattet av organisasjonens eksekutivkomité på et møte i Brussel. Eksekutivkomitéen drøftet også den situasjon som er oppstått som følge av splittelsen i den faglige verdensføderasjon. Kommunismenes virksomhet innenfor denne organisasjon har bevirket at den store amerikanske fagorganisasjon CIO, den britiske fagforening og den faglige landsorganisasjon i Holland har meldt seg ut. Det ble besluttet å følge den videre utvikling med oppmerksomhet, og å fortsette samarbeidet med Dee forente nasjoners økonomiske og sosiale råd og med Den internasjonale arbeiderorganisasjon som har sitt hovedkontor i Montreal.

RENÉ FÜLÖP MILLER

HELGENER

beveger verden

oversatt av Aimeé Aubert Munch

Et betydelig biografisk verk om

*Den hellige Antonius * Augustinus * Frans av Assisi*

*Ignatius Loyola * Den hellige Teresa*

Heft. kr. 16.- Innb. kr. 19,70

Hos alle bokhandlere

JOHAN GRUNDT TANUM FORLAG

St. Gudmunds legat

Til opphold ved katolske skoler for barn fra ubemidlede katolske hjem i Norge.

Søknader (med anbefaling fra vedkommendes sokneprest) bes sendt snarest til Prioren for Dominikanerne, Neuberggaten 15, Oslo.

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1, Oslo.
Tlf. 33 23 34 - 33 22 46
Privat 55 85 50 - 69 43 72

Alt for sykepleien

*Bli
Lunde-kunde*

Vekttøy

Jernvareer

Kjøkkenutstyr

HAKON LUNDE

STORGATEN 24 - OSLO - TELEF. 42 65 05

ENRICO GISMONDI & CO. A/S

Grunnlagt 1891

Reggio Emilia — GENOVA — Colle Val d' Elsa

Telegramadresse: Ocirne Genova
» Reggio Emilia
» Collevaldelsa

Rikstelefon: 21-936 Genova
24- 38 Reggio Emilia
86-087 Colle Val d' Elsa

Post Box: 712 Genova
167 Reggio Emilia
Colle Val d' Elsa (Siena)

Codes: Bentleys Complete, Boe.

BØNNEBOKEN

atter å få.

Kr. 8.50.

St. Olavs Forlag, Oslo.

HANS KARLSEN MALERFORRETNING

Utfører all slags
malerarbeid.

Tordenskjoldsgt. 6 B.
Tlf. 41 07 76 — Oslo

JOHAN HELDAL A/S

Bergen.

Trykksaker — Protokoller
Kontorrekvisita

WITTUSEN & JENSEN A/S

Tlf. 42 18 80 (centralbord) - Oslo

Johan Olsen & Sønner

Murmester og entreprenørforretning

Kongensgt. 17, Oslo..

Etabl. 1896.

Telf. 42 50 85 - 42 52 23

VELKOMMEN TIL

SUNDT

BERGENS STORE FORRETNING

NEBB

er stedet for
alt elektrisk

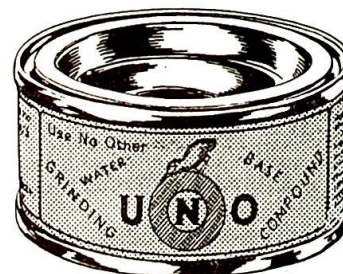
Ø. Slottsgt. 8, Oslo Telefon 42 19 54

Eivind Brosstad

Såpefabrikk

Telefon 42 67 04

Vognmannsgt. 8 - Oslo

Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler